

DA 122

Planbeskrivning

Laga kraft

Detaljplan för del av Döderhult 2:4, Döderhults kyrkogård

Flygfoto över planområdet.

Dnr SBN 2023/000063

Uppdragsbeslut	2023-05-16
Samrådsbeslut	2023-11-14
Granskningsbeslut	2024-02-28
Antagande	2024-05-14
Laga kraft	2024-06-19

Medverkande i planarbetet

Detaljplanen har upprättats av samhällsbyggnadskontoret i Oskarshamns kommun. Följande personer har medverkat i planarbetet.

Oskarshamns kommun

Lisa Hjelm	Planarkitekt
Tobias Svensson	Kart-, plan och byggchef
Mikael Strömberg	Planarkitekt
Regina Laine	Mark- och planingenjör
Jerry Svensson	Projekteringsingenjör, Gata- och Parkavdelningen

Innehåll

Detaljplaneprocessen	5
Vad är en detaljplan?	5
Val av förfarande	5
Detaljplanens syfte	7
Beskrivning av detaljplanen	7
Hela detaljplanen	7
Läge och areal	7
Markägförhållanden	7
Lagstiftning	7
Genomförandetid	8
Allmän plats	8
Kvartersmark	8
Motiv till detaljplanens regleringar	8
Reglering av allmän platsmark	8
Reglering av kvartersmark	9
Genomförandefrågor	9
Mark och utrymmesförvärv	10
Fastighetsrättsliga frågor	10
Förändrad fastighetsindelning	10
Rättigheter	10
Gemensamhetsanläggningar och samfälligheter	10
Tekniska frågor	10
Utbyggnad av vatten, avlopp och dagvatten	10
Ansvarsfördelning	11
Ledningar	11
Parkering	11
Ekonomiska frågor	12
Planekonomisk bedömning	12
Planavgift	12
Organisatoriska frågor	12
Avtal	12
Beräknad tidsplan	12
Upplysningar	12
Planeringsunderlag	13
Kommunala	13
Översiktliga planer	13
Detaljplaner	13
Undersökning om betydande miljöpåverkan	14

Utredningar	14
Planeringsförutsättningar	14
Riksentresse	14
Natur	15
Miljökvalitetsnormer	15
Luft	15
Buller	15
Vatten	16
Miljö	17
Strandskydd	17
Dagvatten	17
Hälsa och säkerhet	18
Risk för översvämning, erosion, skred och ras.	18
Föroreningar	18
Beredskap	22
Klimat	22
Kulturmiljö	23
Döderhults samhälle och kyrkogård	23
Närbelägna kulturvärden samt detaljplanens påverkan (beskrivning och bedömning)	25
Fornlämningar	26
Sociala	26
Tillgänglighet	26
Barnkonsekvensanalys	26
Trafik	26
Övrigt	27
Konsekvenser	27
Fastigheter och rättigheter	27
Natur	27
Miljö	27
Miljökvalitetsnormer	27
Hälsa och säkerhet	27
Kulturmiljö	28
Sociala	28
Trafik	28
Upplysning	28
Övrigt	28

Detaljplanprocessen

Plankartan med planbestämmelser är detaljplanens viktigaste handling och är det dokument av planhandlingarna som är juridiskt bindande. Planbeskrivningen (detta dokument) är till för att beskriva detaljplanens syfte och dess förutsättningar och förändringar. I planbeskrivningen ingår också beskrivningar av planens konsekvenser och hur det är tänkt att planen ska genomföras.

Nedan ges en inledande beskrivning av vad en detaljplan är och hur processen för just den här detaljplanen ser ut.

Vad är en detaljplan?

En detaljplan ska upprättas när det ska byggas nytt eller när bebyggelse ska förändras eller bevaras. Med en detaljplan reglerar kommunen användningen av mark- och vattenområden och redovisar hur gränserna mellan allmänna platser, privat kvartersmark och vattenområden ska se ut. En detaljplan medför i princip en rätt att bygga i enlighet med planen under en särskild genomförandetid, som är minst 5 år och högst 15 år. Planen är bindande vid prövning av lov. Detaljplanen reglerar även andra rättigheter och skyldigheter, inte bara mellan markägare och samhället utan också markägare emellan.

Det är en kommunal angelägenhet att planlägga mark och vatten. Detta kallas ofta det kommunala planmonopolet och innebär att det är kommunerna som antar planer inom de ramar som samhället bestämt. Det kommunala planmonopolet innebär att kommunen bestämmer om planläggning ska komma till stånd eller inte.

Val av förfarande

Processen för att upprätta en detaljplan kan ske med standard eller utökat förfarande. Planförfarandena skiljer sig något åt, men i stora drag följer de samma mönster. I det här fallet upprättas detaljplanen med standardförfarande och nedan följer en kortare beskrivning av processen, se även figuren nedan.

Samråd

Under samrådet är ett första förslag till detaljplan allmänt tillgängligt under minst tre veckor. Syftet med samrådet är att hämta in synpunkter och kunskap från de som berörs av planen. Under samrådet ska länsstyrelsen, kända sakägare samt andra som har ett väsentligt intresse av planförslaget ges möjlighet att lämna synpunkter. Inför samrådet ska kommunen kungöra förslaget till detaljplan i tidningen samt på kommunens anslagstavla.

Granskning

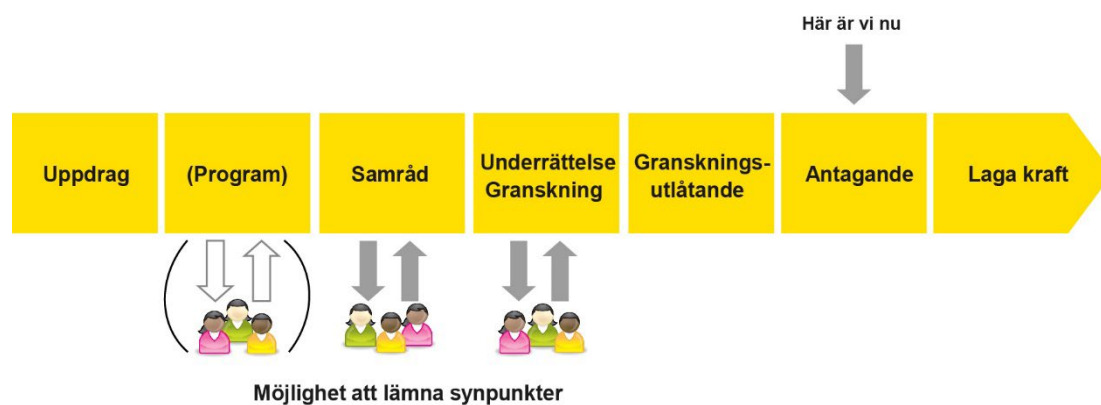
Efter samrådet sammanställs inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse och eventuella ändringar görs i planhandlingarna. Inför granskningen ska kommunen underrätta dem som berörs av förslaget, exempelvis sakägare, boende och övriga som har yttrat sig under samrådet om förslaget till detaljplan. Därefter görs det nya planförslaget allmänt tillgängligt för

granskning under minst tre veckor. Under granskningen är det återigen möjligt att lämna in synpunkter på förslaget.

Antagande och laga kraft

Efter granskningen sammanställs inkomna synpunkter i ett granskningsutlåtande och eventuella ändringar görs i planhandlingarna. Detaljplanen går sedan till Samhällsbyggnadsnämnden för slutlig antagandeprövning.

Om inga överklaganden inkommer vinner detaljplanen laga kraft fyra veckor efter det att protokollet från samhällsbyggnadsnämnden justerats.

Flödesschema.

Detaljplanens syfte

Detaljplanens syfte är att möjliggöra för en utökning och utveckling av Döderhults kyrkogård.

Beskrivning av detaljplanen

Hela detaljplanen

Läge och areal

Planområdet utgörs av en areal på cirka 6 000 kvm. Området är beläget vid Norra vägen i Döderhult.

Ortofoto, planområdets ungefärliga utformning markerat med röd streckad linje.

Markägoförhållanden

Planområdet omfattas av följande fastigheter:

- DÖDERHULT 2:4, ägare Oskarshamns kommun

Lagstiftning

Föreslagen detaljplan är framtagen enligt plan- och bygglagen SFS 2010:900 samt Boverkets författningssamling BFS 2020:8.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är fem år från den dag planen vinner laga kraft. Under genomförandetiden kan planen normalt inte ändras eller upphävas om inte särskilda skäl finns. Om kommunen inte ändrar eller upphäver planen efter genomförandetidens utgång fortsätter den att gälla. Efter genomförandetidens utgång kan dock planen ändras eller upphävas utan att upp-komna rättigheter i planen behöver beaktas.

Allmän plats

Del av planområdet planläggs som **GCVÄG**. Användningen Gång- och cykelväg innefattar gator och vägar som är avsedda för enbart gång-, cykel- och mopedtrafik. Möjliggör för en fortsatt användning av befintlig gång- och cykelväg.

Del av planområdet planläggs som **NATUR**. Natur används för grönområden som inte är anlagda och som inte kräver någon omfattande skötsel. Användningen används ofta för att säkerställa att ett område bevaras som grönområde.

Kvartersmark

Planområdet planläggs med kvartersmark i form av **Begravningsplats (M)** samt **Lokal för religiösa ändamål (R₁)**. Syftet med användningarna är att detaljplanen ska överensstämma med resterande delar av den befintliga kyrkogården.

Användningen *Begravningsplats* används för områden för begravningsändamål, även komplement till verksamheten begravningsplats ingår i användningen. Användningen används för de områden som behövs för alla former av begravning. I användningen ingår minneslund och begravningsplats. Även mindre byggnader som används i sammanhanget ingår i användningen. Även försäljningslokaler för gravprydnader och blommor med mera som fungerar som ett komplement till en begravningsplats ingår i användningen.

Byggnader för religiösa ändamål så som kyrka, synagoga eller moské ingår inte i användningen *Begravningsplats*. Dessa bör regleras som Besöksanläggning eller Centrum, beroende på lokalisering. Där det är lämpligt kan användningen kombineras med Begravningsplats. Mindre ceremonilokaler kan dock ingå i användningen Begravning. Därav planläggs området även som *Besöksanläggning (R)* med bestämmelseformulering *Lokal för religiösa ändamål (R₁)*. I användningen ingår byggnader för religiösa ändamål. I en detaljplan är det inte lämpligt att reglera vilken typ av byggnad som ska tillåtas då omgivningspåverkan är densamma oavsett vilken religion som utövas.

Motiv till detaljplanens regleringar

Reglering av allmän platsmark

Planbestämmelse **allé₁** syftar till att skydda befintlig allé inom område planlagt som Natur. Träd i allé får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk. Bestämmelsen **allé₁**

kompletteras med en marklovsbestämmelse a₁ vilken reglerar att marklov krävs även för trädgård av träd.

Speciell aktsamhet bör iakttagas i det nya kyrkogårdsområdets västligaste del så att trädens rotsystem i befintlig allé inte skadas.

Reglering av kvartersmark

Användningen **Begravningsplats (M)** samt **Lokal för religiösa ändamål (R₁)** tillämpas i syfte att detaljplanen ska överensstämma med resterande delar av befintlig kyrkogård. Gällande detaljplan för Döderhults kyrka med kyrkogård är i gällande detaljplan från år 1985 planlagd som specialområde **K** (kyrkligt ändamål och begravningsplats). Med K betecknat område får användas endast för kyrkligt ändamål och för begravningsändamål. Bestämmelsen **K** (kyrkligt ändamål och begravningsplats) bör inte längre användas. Istället bör området planläggas som kvartersmark i form av Begravningsplats (**M**) samt Lokal för religiösa ändamål (**R₁**). På så sätt överensstämmer de båda detaljplanerna och Döderhults kyrkogård kan ses som en helhet.

u₁ - *Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar.* Avser befintliga markledningar vilka finns inom planområdet. Samt dragning av nya ledningar. Bestämmelser om markreservat för allmännyttiga ändamål används för att reglera att ett område reserveras för att ge utrymme för ett visst allmännyttigt ändamål.

u₂ - *Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Marken får bebyggas och ledningarna ska då flyttas eller tas bort och markreservatet utgår. (Begränsas av sekundär egenskapsgräns).* Avser befintlig markledning vilken finns inom planområdet. Bestämmelser om markreservat för allmännyttiga ändamål används för att reglera att ett område reserveras för att ge utrymme för ett visst allmännyttigt ändamål.

Höjd på byggnadsverk regleras genom egenskapsbestämmelse h₁ (*Högsta nockhöjd är 6 meter*). Utnyttjandegraden regleras genom egenskapsbestämmelse e₁ (*Största byggnadsarea är 20 % av fastighetsarean inom Användningsområdet*). Ingen byggnation är planerad med planförslaget möjliggör för exempelvis förråd och mindre byggnader vilka ryms inom användningen.

Planbestämmelse b₁ - *Minst 40 % av marken ska vara genomsläpplig* syftar till att möjliggöra för infiltration av dagvatten.

Genomförandefrågor

I genomförandedelen redovisas de organisatoriska, fastighetsrättsliga, tekniska och ekonomiska åtgärder som behövs för att åstadkomma ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen. Här redovisas kommunens utgifter och inkomster som föranleds av planen. Planbeskrivningen har inte någon självständig rättsverkan utan ska ses som vägledande vid genomförandet av detaljplanen.

Mark och utrymmesförvärv

Planförslaget ställer ej krav på skyldighet eller rätt till inlösen av mark.

Del av planområdet planläggs som gång- och cykelväg och natur vilket ska bibehållas i kommunens ägo och huvudmannaskap.

Övrig mark inom planområdet planläggs som kvartersmark och möjliggör för försäljning till privat aktör.

Fastighetsrättsliga frågor

Förändrad fastighetsindelning

Planförslaget möjliggör för en förändrad fastighetsindelning. Planförslaget möjliggör att kvartersmarken införlivas i fastighet Kyrkbacken 1 eller att kvartersmarken bildar en egen fastighet. Kommunen initierar fastighetsbildning. Enligt markanvisningsavtal kommer parterna träffa överenskommelse om fastighetsreglering när planen vunnit laga kraft.

Ingen fastighetsplan (f.d. tomtindelning) finns inom planområdet.

Fastighetsindelningsbestämmelser bedöms inte behöva upprättas i detaljplanen.

Rättigheter

Fjärrvärmeledning finns inom planområdet och skyddas med bestämmelse u_2 – *Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Marken får bebyggas och ledningarna ska då flyttas eller tas bort och markreservatet utgår. (Begränsas av sekundär egenskapsgräns).* Ledningsrätt eller servitut bör bildas vid område för ledningar inom fastigheterna.

Övriga ledningar finns placerade i södra delen av planområdet vilka skyddas med bestämmelse u_1 – *Markreservat för underjordiska ledningar.* Ledningsrätt eller servitut bör bildas vid område för ledningar inom fastigheterna.

Gemensamhetsanläggningar och samfälligheter

Inga gemensamhetsanläggningar finns eller avses upprättas inom planområdet.

Tekniska frågor

Utbyggnad av vatten, avlopp och dagvatten

Planområdet ingår i VA-verksamhetsområdet för Oskarshamns kommun.

Ansvarsfördelning

Oskarshamns kommun ska vara huvudman för den allmänna platsen inom planområdet som är betecknad med **GCVÄG** (Gång- och cykelväg) samt **NATUR**. Kommunen har därmed ansvar för områdets anläggande, drift och skötsel.

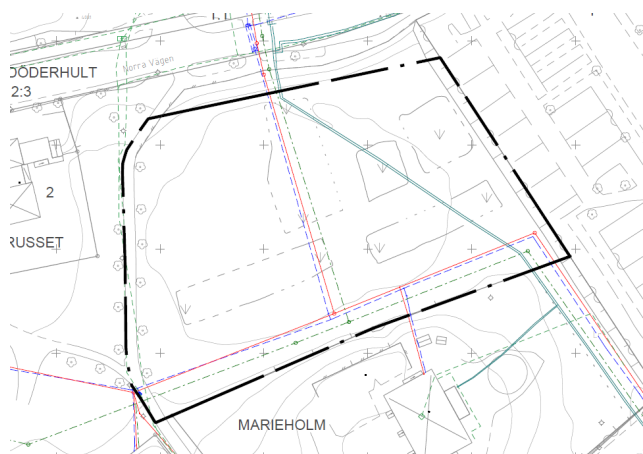
Byggnad inom kvartersmark betecknad med **M** (begravningsplats) och **R₁** (lokal för religiösa ändamål) avses ske i enskild regi.

Avfallshantering ska ske i enlighet med Kretslopp Sydosts renhållningsföreskrifter.

Ledningar

Befintliga ledningar inom planområdet:

- VA (Oskarshamns kommun) *avses flyttas/omläggas.*
- Fjärrvärme (Oskarshamns Energi)
- Global Connect
- Skanova

Översiktskarta med befintliga ledningar.

Befintliga ledningar inom planområdet planläggs genom bestämmelsen om markreservat. Genom att lägga ut markreservatet för allmännyttiga underjordiska ledningar, s.k. u-område, ser kommunen dels till så att det inte blir planstridigt att lägga dessa på kvartersmark och dels att lovpliktiga åtgärder inte kan utföras som hindrar ledningen. Det bildas dock ingen rättighet genom att kommunen lägger ut ett u-område för skyddande av ledning i planen. För att säkerställa att ledningarna i övrigt är skyddade sker detta genom ledningsrätt eller servitut.

Övriga ledningar ligger inom mark planlagd som GCVÄG och NATUR.

Befintliga ledningar i nordsydlig riktning avses flyttas.

Parkering

Parkering löses inom den egna fastigheten.

Ekonomiska frågor

Planekonomisk bedömning

Kostnad för detaljplanen tas ut vid försäljning av mark.

Planavgift

Då detaljplanen upprättas via plankostnadsavtal ska ingen planavgift tas ut vid bygglovgivning.

Organisatoriska frågor

Avtal

Planavtal är tecknat mellan Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden.

Oskarshamns kommun är markägare, ett markanvisningsavtal är tecknat med Döderhults församling.

I markanvisningsavtalet regleras:

- *Avtalet avser område väster om nuvarande begravningsplats. Med ett område om cirka 5 400 kvm.*
- *Om befintliga ledningar behöver flyttas inom området står församlingen för samtliga kostnader.*
- *Församlingen bekostar även genomförd markundersökning.*
- *Kommunen avyttrar marken i befintligt skick.*
- *Församlingen bekostar all eventuell erforderlig marksanering.*
- *Avtalet gäller i tolv månader fram till och med 2024-03-15. Avsikten är att förlänga överenskommelsen.*

Konsekvenser av markanvisningsavtalet innebär att markområdet undersöks och saneras från eventuella föroreningar.

Beräknad tidsplan

Samråd vinter 2023
Granskning tidig vår 2024
Antagande vår 2024

Upplysningar

Detaljplanens genomförandetid är fem år från den dag planen vinner laga kraft. Under genomförandetiden kan planen normalt inte ändras eller upphävas om inte särskilda skäl finns. Om kommunen inte ändrar eller upphäver planen efter genomförandetidens utgång

fortsätter den att gälla. Efter genomförandetidens utgång kan dock planen ändras eller upphävas utan att uppkomna rättigheter i planen behöver beaktas.

Planeringsunderlag

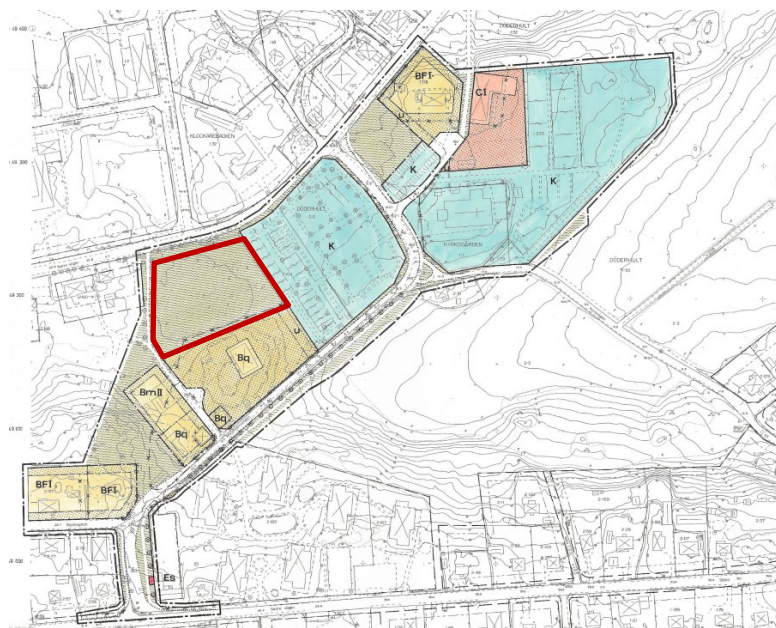
Kommunala

Översiktliga planer

Syftet med den nya detaljplanen bedöms inte strida mot gällande översiktsplan antagen år 2023.

Detaljplaner

Planområdet omfattar del av gällande detaljplan DA50, *Del av DÖDERHULT 2:3 m.fl. fastigheter Marieholmsvägen Döderhults socken*. Planen är från år 1985 och planområdet utgörs av Allmän plats (PARK).

DA50. Del av detaljplanen vilken berörs markeras med rött.

Planområdet omfattar även del av gällande detaljplan DA78, *Detaljplan för OTTENBYARN 6 M.FL. FASTIGHETER*. Planen är från år 1994 och planområdet utgörs av Allmän plats (NATUR) samt Gång- och cykelväg (GCVÄG). Planförslaget följer befintlig gång- och cykelvägs dragning och möjliggör för en fortsatt användning.

DA78. Del av detaljplanen vilken berörs markeras med rött.

Om föreslagen detaljplan antas och vinner laga kraft upphör tidigare detaljplan att gälla inom planområdet, men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella planområdet.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

En undersökning av om genomförandet av detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan har gjorts. Den sammanlagda bedömningen är att genomförandet av detaljplanen inte medför sådan betydande negativ miljöpåverkan som kräver en miljöbedömning. Skälen för detta är att planen inte kan antas medföra betydande påverkan på varken kultur-, natur-, sociala eller materiella värden. Planförslaget medför inte heller påverkan på risker för människors hälsa eller miljön.

Se *Undersökning om betydande miljöpåverkan* för ställningstagande och motivering (se bilaga). Delegationsbeslut sker under samrådstiden.

Utredningar

En markundersökning är utförd av Structor under mars månad 2023, se sammanställning Bilaga 1. Se mer under rubriken *Föroreningar* nedan.

Planeringsförutsättningar

Riksintresse

Planområdet berörs ej av riksintresse.

Natur

Planområdet utgörs av idag oexploaterad mark med vegetation i form av gräsytor, sly, buskar och lövträd.

Del av planområdet, foto mot norr.

Del av planområdet, foto mot söder.

Miljö kvalitetsnormer

Det finns tre aktuella förordningar om miljö kvalitetsnormer; en för föroreningar i utomhusluft, en för vattenförekomst och en för omgivningsbuller. En detaljplan får inte medföra att en miljö kvalitetsnorm överträds.

Luft

Luftkvalitetsförordningen (2010:477) anger normer för ämnena kvävedioxid/kväveoxid, svaveldioxid, bly, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren i utomhusluft. Normerna bidrar till att skydda människors hälsa och miljön samt att uppfylla krav i EU-direktiven 2008/50/EG och 2004/107/EG

Miljö kvalitetsnormerna för luft bedöms inte överskridas.

Buller

Begravningsplatsen är en plats för stillhet. Vid all verksamhet, liksom vid utformningen av kyrkogården ska bullerpåverkan beaktas. Det bedöms inte sannolikt att för omgivningen störande buller kan uppstå.

Karta vilken visar planområdet samt omkringliggande vägar med uppmätt trafikflöde.

Området är påverkat av vägtrafikbuller från Norra vägen i norr samt Marieholmsvägen i söder. På Norra vägen är hastighetsbegränsningen 40 km/h och antalet fordon per dygn är 1060. Vid en beräkning enligt Boverkets modell i texten *Hur mycket bullrar vägtrafiken?* uppgår dygnsekvivalent ljudnivå till cirka 53 dBA. Även på Marieholmsvägen är hastighetsbegränsningen 40 km/h och antalet fordon per dygn är 923. Vid beräkning uppgår dygnsekvivalent ljudnivå till cirka 43 dBA. För kyrkogården bedöms inte omkringliggande vägar och trafik utgöra problematik sett till buller, ingen åtgärd vidtas i planförslaget.

Vatten

År 2000 trädde EU:s gemensamma regelverk om vatten, det så kallade vattendirektivet, i kraft. Syftet med direktivet är att säkra en god vattenkvalitet i Europas yt- och grundvatten. Sjöar, vattendrag, kust- och grundvatten som är tillräckligt stora omfattas av vattendirektivet och kallas då formellt för vattenförekomster. Miljökvalitetsnormerna omfattar ekologisk och kemisk ytvattenstatus samt kemisk och kvantitativ grundvattenstatus. Den ekologiska statusen bedöms på en femgradig skala (hög, god, måttlig, otillfredsställande eller dålig) medan kemisk ytvattenstatus har två klasser (god eller uppnår ej god). Grundvattens kemiska och kvantitativa status klassas som god eller otillfredsställande.

Den vattenförekomst som ligger närmast planområdet är Döderhultsbäcken (SE635201-153307). Dess ekologiska status klassas som otillfredsställande och dess kemiska status som uppnår ej god. Döderhultsbäcken mynnar i havet, i vattenförekomsten Inre Oskarshamnsområdet (SE571552-162848). Vattenförekomsten Inre Oskarshamnsområdet har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status.

Mätningar på grundvattennivån är genomförd. Där marknivån är som lägst påvisades grundvatten på 2.60 meters djup. För framtida jordbegravningar anses det tillräckligt med god marginal.

Sammantaget anses detaljplanens genomförande inte påverka miljökvalitetsnormen för aktuell vattenförekomst, se mer under rubriken *dagvatten* nedan.

Miljö

Strandskydd

Planområdet berörs av ej av strandskydd.

Dagvatten

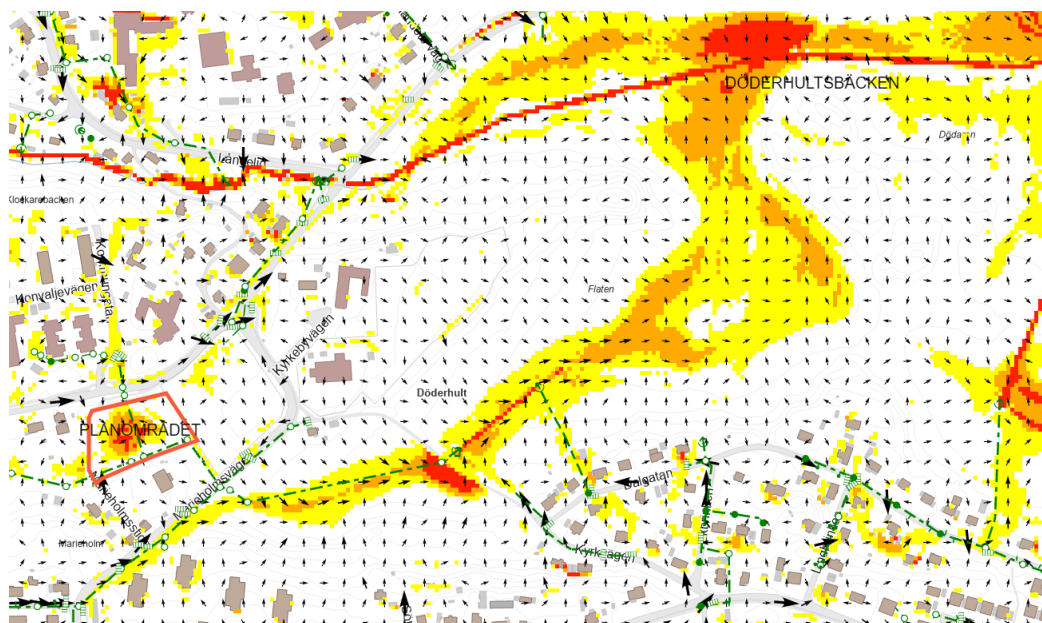
Vattenkvalitetsfrågor har ingång i olika lagstiftningar, i Miljöbalken (5 och 9 kap.), Plan- och bygglagen (4 och 11 kap.) samt i Lagen om allmänna vattentjänster (främst paragraferna 2§ och 6§). Dagvatten är utöver en kvantitativ fråga även en kvalitativ fråga vilken ställer krav på rening.

Planförslaget möjliggör för en fortsatt utveckling av Döderhults kyrkogård. Planen avser inte påtagligt förändra markens genomsläpplighet jämfört med idag utan platsen kommer fortsättningsvis bestå av vegetation med möjlighet till infiltration. Andelen hårdgjord yta kommer inte påtagligt ändras jämfört med idag. Områdets dagvatten ska infiltreras så mycket som möjligt i marken i syfte att inte belasta nedströms recipient (Döderhultsbäcken med slutrecipient Inre Oskarshamnsområdet).

Oskarshamns kommun ska vara huvudman för de allmänna platser inom planområdet som i detaljplanen är betecknade med GC-väg, NATUR samt dagvatten och har därmed ansvar för områdenas anläggande, drift och skötsel.

Planbestämmelse b₁ - *Minst 40 % av marken ska vara genomsläpplig* syftar till att möjliggöra för infiltration av dagvatten.

En markundersökning är utförd på platsen och resultatet visar på låga halter under aktuella jämförvärden. Reningsbehovet av dagvatten innan det når recipient bedöms vara ringa.

Skyfallsanalys med flödesriktningar.

Dagvattnet inom planområdet vilken inte infiltreras lokalt rinner mot Döderhultsbäcken med slutrecipient Inre Oskarshamnsområdet.

Oskarshamns kommun avser att genom framtida insatser minska föroreningar via dagvatten från tätorten till Döderhultsbäcken samt Inre hamnen. Ett flertal åtgärder för att rena och fördröja dagvattnet från olika delar av tätorten blir då aktuellt. En av åtgärderna innebär att en damm anläggs vid en naturlig lågpunkt som ligger vid den så kallade "Gamla snötippen" vid Norra Fabriksgatan och Döderhultsbäcken. Dammen får sin bräddning ut till Döderhultsbäcken och kommer möjliggöra för en naturlig rening och fördröjning. Avståndet till Döderhultsbäckens utlopp vid Inre hamnen blir cirka 1 km. En annan av åtgärderna sker vid Döderhultsbäckens utlopp till Inre hamnen och Östersjön genom att skärmbassänger anordnas där för rening och sedimentation av dagvatten. En av utgångspunkterna vid utformningen är att åtgärderna ska rena och fördröja dagvatten från tätorten vid upp till stora regn (ungefär 20-årsregn). Åtgärderna ska även utformas för att gynna naturvärden och med särskild hänsyn till fisk.

Genom lokalt omhändertagande av dagvatten genom infiltration i marken samt genom åtgärd nedströms vid Döderhultsbäcken bedöms påverkan på slutrecipient Inre Oskarshamnsområdet som ringa. Den samlade bedömningen är att uppkommit dagvatten inom planområdet ej har någon negativ påverkan på recipienten vare sig kvalitativt eller kvantitativt och att det ej riskerar att påverka miljö kvalitetsnormerna.

Hälsa och säkerhet

Risk för översvämning, erosion, skred och ras.

Planområdet ligger på en höjd av + 16 till + 17 meter över havet i RH2000. Enligt Sveriges geologiska undersökningars (SGU) jordartskarta domineras detaljplaneområdet av lera (glacial). Jordartskartan har tagits fram med hjälp av flygbildstolkning varför en viss osäkerhet avseende jordartsbestämningen och ytaavgränsningen kan finnas.

Inga åtgärder vidtas i detaljplanen avseende höjdsättning och risk för skred.

I det fall massor behöver fyllas på inom planområdet är det viktigt att fyllnadsmassor är rena och att det uppfylla området smälter väl in i omgivningen.

Föroreningar

En miljöteknisk markundersökning samt historisk inventering är utförd av Structor (se bilaga 1). Markundersökningen har genomförts på en yta som planeras att användas för kyrkogårdsändamål. Resultatet visade i huvudsak på låga halter av föroreningar (under riktvärdet för KM) men vid platsen för majbålet påträffades ytliga föroreningar i halter över KM och MKM. Föroreningen kring majbålet avgränsades i samband med undersökningen och åtgärdas lämpligen i samband med utbyggnaden av kyrkogården. Det ytliga materialet inom det här området behöver tas om hand och köras till godkänd mottagningsanläggning. Undersökningen visar också att materialet under inom det här området är rent.

Av de organiska bekämpningsmedlen detekterades endast DDT samt dess nedbrytningsprodukter i låga halter. Det visar att DDT har använts inom området vid någon tidpunkt. Organiska bekämpningsmedel binder hårt till organisk jord och då DDT har en halveringstid i jord på mellan 2-25 år påträffas de lång tid efter att en verksamhet lagts ner. Analys av bekämpningsmedel gjordes inom de områden som utifrån den historiska inventeringen bedömdes vara troligast att påträffa dem. Därför bedöms det inte troligt att det skall finnas högre halter av bekämpningsmedel inom ytor som ej analyserats med avseende på dessa ämnen. Eftersom föroreningar i förhöjda halter påträffats på fastigheten behöver tillsynsmyndigheten enligt 10 kap. 11 § miljöbalken underrättas om detta.

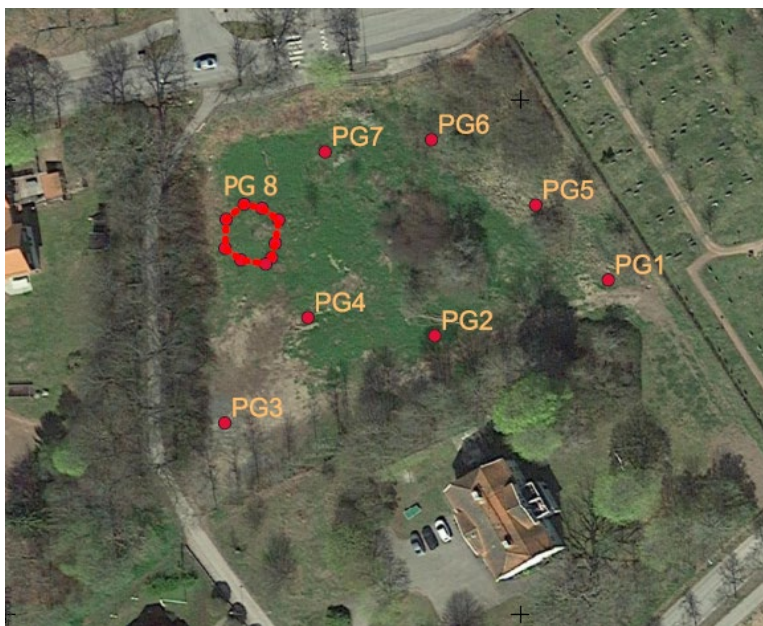
Eftersom det på flera ställen förekom halter över gränsen för mindre än ringa risk, MRR, får eventuella överskottsmassor inte återanvändas på annan plats utan att detta anmäls till tillsynsmyndigheten.

Utförda undersökningar

Provgropsgrävningen genomfördes i åtta provpunkter (se karta nedan) ner till bedömd naturlig jord. Ett samlingsprov om ca 20-30 delprov togs ut varje halvmeter eller för varje lager/skikt i markprofilen. Ett samlingsprov per provgrop skickades för analys med avseende på metaller och PAH utom i PG8 där två prov skickades för analys. PG8 var placerad i ett område som tidigare nyttjats för eldning av majbål. I det här området togs även ett ytligt samlingsprov ut för hand med hjälp av spade. Det här provet analyserades utöver metaller och PAH även med avseende på alifater, aromater och BTEX.

För att undersöka förekomsten av bekämpningsmedel som kan ha använts under perioden när det bedrevs frilandsodling inom undersökningsområdet analyserades två samlingsprov med avseende på klororganiska pesticider. Organiska bekämpningsmedel analyserades inom ytor där den historiska inventeringen visat att det bedrevs odling. Samlingsprov skapades genom att slå ihop prov från flera av provgroparna för att representera ett större område. Ett ytligt samlingsprov (S1_ca 0-0,6) från provgroparna PG2, PG3 och PG4 samt ett (S2_ca 0-0,5) från provgroparna PG1 och PG5.

Ett samlingsprov från den naturliga moränen i provgroparna PG1, PG3 och PG6 analyserades med avseende på metaller och PAH (S3_ca 0,5-1).

Karta vilken visar avgränsning majbål samt provgropar.

Historisk inventering

Döderhults kyrka är en av de äldsta byggnaderna i Oskarshamn. Byggnaden har sitt ursprung från medeltiden men den fick sin nuvarande utformning på 1770-talet. I närheten av undersökningsområdet har Marieholms handelsträdgård legat. Objektet finns med i EBH-databasen med ID 182089 och är inventerat utan åtgärd. Fastigheten för den fördetta handelsträdgården (fastigheten Russet 2) bebyggdes någon gång på 1800-talet men det är okänt när verksamheten startade. Det finns dokumenterat att handelsträdgården var i drift 1936 och verksamheten upphörde enligt muntliga uppgifter under 1960-talet. Objektet har riskklass 3, måttlig risk för människors hälsa eller miljö.

EBH-objekt i Döderhult. Undersökningsområdet är ungefärligen inritat med röd cirkel. Siffran 3 markerar Marieholms Handelsträdgård som tidigare legat på platsen.

Utifrån det historiska flygfotot från ca 1960 ser verksamheten för handelsträdgården ut att ha bedrivits på de nuvarande fastigheterna Russet 1 och 2, Ponnyn 1 och 2 samt Döderhult 2:4, se Figur 3. Bostadshus/ekonomibyggnaden ser ut att ha legat på norra delen av fastigheten Russet 2 mot Norra vägen. Drivhusen verkar ha legat i södra delarna av nuvarande fastigheterna Russet 1 och 2. Frilandsodlingen förefaller ha legat på de kringliggande fastigheterna.

Flygbild från 1960-talet med det som bedöms vara ekonomibyggnad/bostadshus i norra delen av Russet 2 och drivhusen i södra delen av Russet 1 och 2. De mörka fälten bör vara frilandsodlingar. Undersökningsområdet är ungefärligen markerad med en röd cirkel. Vad som tolkas som drivhus är markerad med en röd fyrkant.

På flygfotot från 1975 kan ses att Ponnyn 2 och 3 har bebyggts. Odlingen söder om fastigheterna verkar ha upphört och marken ersatts med annan vegetation. Bostadshuset på Russet 2 är kvar och bostadshus finns nu även på Russet 1. Drivhusen har rivits och på Russet 2 har en mindre byggnad rests mellan bostadshuset och platsen för där drivhuset låg. Någon verksamhet med odling ser ut att ha fortsatt på Döderhult 2:4.

Den historiska inventeringen tyder inte på att någon annan verksamhet än odling har bedrivits inom området för den nu planerade ytan för kyrkogård.

Flygbild från 1975 visar att odling sannolikt bedrevs i undersökningsområdet vid tiden för flygfotot.

Utifrån den historiska inventeringen och genomförd miljöteknisk markundersökning görs bedömningen att ingen ytterligare miljöteknisk undersökning är nödvändig. Ovan beskriven genomförd provtagning ses som tillräcklig. Se mer i bilaga 1.

Beredskap

Insattiden för räddningstjänsten beräknas till under 10 minuter.

Klimat

Klimatfrågor utgör en planeringsförutsättning som kommunen tar hänsyn till vid planläggning. Medveten planering av bebyggelse och infrastruktur kan minska samhällets sårbarhet och bättre anpassa samhällsbyggandet till de följder som ett förändrat klimat kan medföra. En global ökning av medeltemperaturen väntas medföra en klimatförändring med betydande konsekvenser för naturmiljö och samhälle. Effekter såsom förskjuten växtsäsong, havsnivåhöjning, torka, upphettning inom tät bebyggelse, skogsbränder och översvämningar ställer krav på åtgärder för att anpassa samhället till de klimatförändringar som sker nu och i framtiden. Ansvar för fysisk planering gör att kommunen har en nyckelroll för anpassning till klimatförändringarna.

För aktuellt planområde har bland annat föroreningar, höjdsättning, dagvattenhantering samt infrastruktur beaktats i förhållande till ett förändrat klimat. Planområdet ligger på en höjd av + 16 till + 17 meter över havet i RH2000 och har därmed ingen risk för översvämning. Dagvattenhanteringen inom planområdet säkerställs genom infiltration i mark. Det vatten som ändå kommer till recipient bedöms ej negativt påverka berörd vattenförekomst då åtgärder

vidtas vid Döderhultsbäcken. Planområdet ligger i anslutning till befintlig infrastruktur och påverkar inte platsens utformning i någon stor utsträckning.

Med utgångspunkt i ovan nämnda aspekter bedömer kommunen att det aktuella planförslaget innebär en lämplig markanvändning för det avsedda användningsändamålet (begravningsplats). Relevanta klimateffekters inverkan på planområdet bedöms inte medföra problem av väsentlig betydelse, varken i nutid med rådande förhållanden eller med avseende på förutsägbara framtida förhållanden.

Kulturmiljö

Döderhults samhälle och kyrkogård

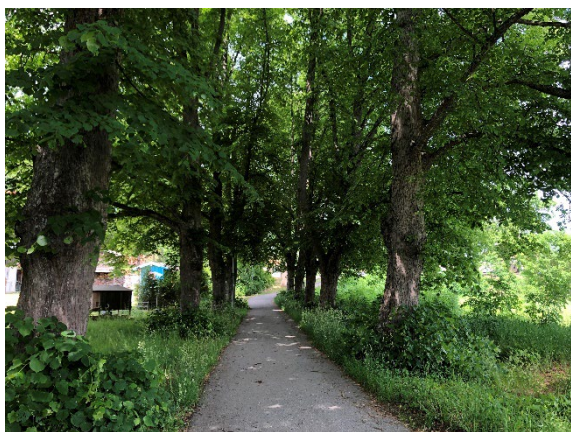
Döderhults samhälle ligger väster om Oskarshamns centrum och är ursprunget till Oskarshamns stad. De äldsta delarna utgörs av Döderhults kyrka från 1771, med sin medeltida kyrkplats, samt omkringliggande äldre bebyggelse från 1700- och 1800-talet. Kyrkan uppfördes 1771 och ersatte då en medeltida kyrkobyggnad. Sockencentrat vid kyrkan med kyrka, kyrkogård, före detta kommunhus samt minnessten över den första folkskolan visar på att denna plats alltid varit viktig för staden och människorna i den.

Befintlig kyrkogård vilken avses utökas.

Döderhults kyrka.

Befintlig gc-väg och allé.

Befintlig kyrkogård.

Kyrkogården som finns kring Döderhults kyrka är anlagd i samband med kyrkans uppförande på 1770-talet. På samma plats har det tidigare funnits en kyrka med kyrkogård. Redan omkring år 1840 var det ont om plats på den gamla kyrkogården. Döderhult var och är en stor socken och att det var först under 1860- och 70-talen som kyrkogårdarna i Oskarshamn och Påskallavik tillkom. År 1840 skänkte ryttmästaren Johan Fredrik Hultenheim på Fredriksberg mark för en ny kyrkogård belägen sydväst om kyrkan. År 1909 skänkte godsägaren och riksdagsmannen Uno Wijkström på Marieholm ett område för utvidgning av den nya kyrkogården mot norr. Området togs i bruk under 1910-talet. Vid 1940-talets mitt utvidgades den nya kyrkogården ytterligare. Redan på 1950-talet väcktes förslag om ytterligare utvidgning av Döderhults kyrkogård genom anläggande av en helt ny del nordost och öster om kyrkan. År 1962 gjordes ett förslag av förre kyrkogårdsföreståndaren Hilding Claesson. Den nya kyrkogårdsdelen anlades med olika typer av vegetation. Nordost om kyrkan gjordes områden för kistbegravningar och öster om kyrkan ett område för urngravar.

Se mer i *Bilaga 2. Döderhults kyrkogård. Kulturhistorisk inventering 2005.*

Döderhults kyrkogårdar består av tre tydligt avskiljda delar; Gamla kyrkogården kring kyrkan (A), kyrkogården väster om Marieholmsvägen (B), och Nya kyrkogården öster och nordost om kyrkan. De olika delarna är till sin karaktär resultat av de olika anläggningsstilar som varit rådande under främst 1800-1900-talen. Marieholms herrgård ligger söder om planområdet.

Detta planförslag möjliggör för ytterligare utveckling och utbyggnad av Döderhults kyrkogård.

Enligt kulturmiljölagen (KML) ska alla begravningsplatser vårdas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas eller förvanskas. Enligt Riksantikvarieämbetet (Raä) innebär detta att bevara den gestalt, struktur och det innehåll som begravningsplatsen har, samt den spegling av samhällsstrukturen som kan avläsas. För begravningsplatser ursprungligen anlagda före år 1940 gäller att de i sin helhet omfattas av tillståndsplikt enligt kulturmiljölagen.

Plan- och bygglagens (PBL) generella bestämmelser om hänsyn, varsamhet och förvanskningförbud gäller även för kyrkliga kulturminnen.

Närbelägna kulturvärden samt detaljplanens påverkan (beskrivning och bedömning)

Bebyggelsen i planområdets omgivning är varierad vad gäller karaktär och utformning. Den är präglad av sina olika tidsepoker. Döderhult var under lång tid, fram till 1900-talets mitt, ett eget samhälle, till och med egen kommun, med alla funktioner som krävdes. Spåren efter denna historia har ett särskilt värde för området.

I planområdets närhet finns flera viktiga kulturvärden. Cirka 50 meter norr om planområdet vid Norra vägen ligger det före detta kommunhuset som uppfördes 1933. Byggnaden med tillbyggnader fungerar idag som förskola. Längre bort i öster, på ett avstånd om cirka 125 meter, ligger Döderhults kyrka som uppfördes 1771. På platsen låg tidigare en medeltida kyrkobyggnad. Direkt öster om planområdet ligger en av de gamla kyrkogårdarna. På kyrkogårdarna vid kyrkan finns flera personer begravda som har haft stor betydelse för både Döderhult och Oskarshamn, bland andra Axel Pettersson, "Döderhultaren". Nordväst om kyrkan finns en staty över honom. Norr om kyrkan ligger Klockarebacken som från början utgjorde en egen gård, men som donerades till kyrkan 1731. Idag finns bara mangårdsbyggnaden kvar, som delvis är från 1725.

Äldre bostadsbebyggelse förekommer också på andra platser nära planområdet. Vid Lagermans väg cirka 100 meter nordost om planområdet ligger det flera äldre enbostadshus. Innan senare om- och tillbyggnader har dessa trähus varit av enklare utförande och i mindre storlekar. Ett annat äldre enbostadshus ligger strax söder om kyrkan, vid Marieholmsvägen, cirka 100 meter från planområdet. Direkt väster om planområdet ligger ytterligare ett hus som med sin ursprungliga del har tillhört den äldre bebyggelsen. Den ursprungliga byggnaden utgjordes här av ett litet äldre trähus.

Söder om planområdet ligger Marieholms herrgård. De äldsta delarna av Döderhult utgörs dels av Döderhults kyrka från 1771, med sin medeltida kyrkplats, samt omkringliggande äldre bebyggelse från 1700–1800-talet. Hit hör bland annat Marieholms gård från år 1808. Döderhults samhälle utgör ursprunget till det som senare kom att bli Oskarshamns stad, vilket kyrkan med omgivande, äldre bebyggelse speglar. Marieholms gård, med sin tydliga koppling till Fredriksbergs herrgård och vars tidigare mark en stor del av området ligger på, är också en viktig del av Oskarshamns historia. Marieholms gård uppfördes av änkefrun Maria Fredrika Cederbaum. Gården består idag av huvudbyggnaden, två flyglar, delar av en äldre ekonomibyggnad samt en mindre paviljong. Både huvudbyggnaden och flyglarna har genomgått omfattande ombyggnader kring 1900-talets mitt och även senare.

Kulturhistoriska och lokalhistoriska värden för bebyggelsen i området bedöms inte påverkas negativt av planförslaget. Bebyggelsen bedöms inte påverkas direkt av vad som sker genom planförslaget. Planförslaget bedöms ha en liten men inte betydande negativ påverkan på landskapsbilden i området.

Sammanfattningsvis bedöms inte planförslaget innebära någon betydande negativ påverkan eller skada för de kulturvärden som förekommer i närhet av planområdet. Inga betydande kulturvärden bedöms idag förekomma inom själva planområdet.

Fornlämningar

Inga kända fornlämningar finns registrerade inom planområdet.

Anmälningsplikt råder enligt kulturminneslagen om en fornlämning påträffas inom planområdet. Om fynd görs av plats eller föremål som omfattas av fornminnesskydd ska arbetet stoppas och fyndet anmälas till Länsstyrelsen, som har att besluta om och på vilka villkor arbetet får fortsätta.

Sociala

Tillgänglighet

Ett program för personer med funktionsnedsättning antogs av kommunfullmäktige 2015-03-09. Programmet är en kommunal handlingsplan baserad på FN:s standardregler för delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning. Det övergripande syftet med programmet är att ange riktlinjer för kommunens nämnder, styrelser och förvaltningar i deras planering av verksamheten. Detta för att förbättra tillgängligheten för alla människor i Oskarshamns kommun.

Planen förutsätter att dess innehåll anpassas för att uppfylla gällande lagar och kommunens handikappolitiska program rörande tillgänglighet. Eventuella åtgärder för att uppfylla tillgänglighetskraven sker i första hand på den egna fastigheten.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonventionen, som är en del av de mänskliga rättigheterna, blev lag i Sverige 1 januari 2020 under namnet barnrättslagen. Barnrättslagen ställer krav på kommunen att arbeta med dokumenterade barnkonsekvensanalyser. Kommunen gör bedömningen att detaljplanen inte strider mot någon av artiklarna i FN:s barnkonvention. Under planprocessen görs detaljplanen tillgänglig för allmänheten. Planhandlingarna finns då bland annat tillgängliga digitalt på hemsidan.

Bedömningen är att planförslaget vilken möjliggör för en utökning av befintlig kyrkogård inte har någon direkt och påtaglig konsekvens för barn och unga och förslaget strider inte mot Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Trafik

Planförslaget möjliggör för en fortsatt användning av befintlig gång- och cykelväg i nordsydlig riktning mellan Norra vägen och Marieholmsvägen.

I övrigt påverkar planen inga vägnät.

Övrigt

Oskarshamns kommun är medlem i Kretslopp Sydost. Avfallshantering ska ske i enlighet med Kretslopp Sydosts renhållningsföreskrifter. Det gäller bland annat tillgänglighet och utformning av miljörum, utställningsplatser för avfallskärl eller dylikt.

Konsekvenser

Fastigheter och rättigheter

Planförslaget möjliggör för försäljning av kommunal mark.

Natur

Idag oexploaterad mark med vegetation i form av gräs, träd och buskar kan påverkas. Planförslaget möjliggör för anläggning av en kyrkogård.

Befintlig allé skyddas med planbestämmelse **allé₁**. Träd i allé får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk. Bestämmelsen allé₁ kompletteras med en marklovsbestämmelse a₁ vilken reglerar att marklov krävs även för trädfällning av träd.

Allén är biotopskyddad och det krävs dispens från 7 kap. 11 § miljöbalken, MB för avverkning. Det krävs också dispens för kraftigare beskärning samt grävning och upplag med mera inom 15 x stamdiametern från träden.

Miljö

En undersökning av om genomförandet av detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan har gjorts. Den sammanlagda bedömningen är att genomförandet av detaljplanen inte medför sådan betydande negativ miljöpåverkan som kräver en miljöbedömning. Skälen för detta är att planen inte kan antas medföra betydande påverkan på varken kultur-, natur-, sociala eller materiella värden. Planförslaget medför inte heller påverkan på risker för människors hälsa eller miljön.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormerna för luft bedöms inte överskridas.

Det bedöms inte sannolikt att för omgivningen störande buller kan uppstå.

Planförslaget bedöms ej negativt påverka berörd vattenförekomst.

Hälsa och säkerhet

Inga åtgärder vidtas i detaljplanen avseende höjdsättning och risk för skred.

Kulturmiljö

Planens genomförande påverkar platsens kulturvärden i den forna herrgårdsmiljön (Marieholm) liksom i sockencentrat som helhet. Platsen är i dag oexploaterad och kommer med planens genomförande erhålla en annan karaktär. Planen ses som en utveckling av Döderhults kyrkogård, en utveckling som skett under flera tidigare etapper. Döderhults kyrkogård har utvidgats under flera tidigare tillfällen.

Sociala

Planen förutsätter att dess innehåll anpassas för att uppfylla gällande lagar och kommunens handikappolitiska program rörande tillgänglighet. Eventuella åtgärder för att uppfylla tillgänglighetskraven sker i första hand på den egna fastigheten.

Bedömningen är att planförslaget inte har någon direkt och påtaglig konsekvens för barn och unga och förslaget strider inte mot Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Trafik

Planförslaget påverkar inga befintliga vägnät.

Upplysning

Alla väsentliga ändringar inom begravningsplatsen ska tillståndsprövas av Länsstyrelsen enligt KML 4 kap. 13 §.

Övrigt

Planförslaget begränsar ej möjligheten till uppförande av klocktorn eller motsvarande i anslutning till en konfessionell byggnad. Ljud från konfessionella sammankomster skulle kunna utgöra en risk för olägenhetsstörning för närliggande bostäder. Församlingen har ingen avsikt att uppföra klocktorn eller liknande inom planområdet. Risk för olägenhetsstörning bedöms som liten.

